nieuws

Schade door nachtvorst is voorlopig koffiedik kijken

nieuws

Wie donderdagochtend vroeg uit de veren was, kon met eigen ogen zien dat het ’s nachts gevroren had. Weerman Frank Deboosere bevestigde dat de temperatuur gedaald was van twee graden onder nul aan de kust tot vier graden onder nul in Haspengouw. De eerstkomende nachten verwacht hij geen vrieskou meer, maar het kwaad is mogelijk al geschied voor de fruittelers. Om de bloesems zo goed mogelijk te beschermen, zijn zij gans de nacht in de weer geweest met vuurpotten en watersproeiers. Leuk is anders, maar dat geldt ook voor akkerbouwers die niet meer kunnen doen dan hopen dat de vroege teelten de vorst goed doorstaan. Een rondje langs de proefcentra leert dat de schade aan suikerbieten, vroege aardappelen en vroeg gezaaide maïs kan meevallen.

20 APRIL 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:39

Lees meer over:
akkerbouw
fruitteelt

Wie donderdagochtend vroeg uit de veren was, kon met eigen ogen zien dat het ’s nachts gevroren had. Weerman Frank Deboosere bevestigde dat de temperatuur gedaald was van twee graden onder nul aan de kust tot vier graden onder nul in Haspengouw. De eerstkomende nachten verwacht hij geen vrieskou meer, maar het kwaad is mogelijk al geschied voor de fruittelers. Om de bloesems zo goed mogelijk te beschermen, zijn zij gans de nacht in de weer geweest met vuurpotten en watersproeiers. Leuk is anders, maar dat geldt ook voor akkerbouwers die niet meer kunnen doen dan hopen dat de vroege teelten de vorst goed doorstaan. Een rondje langs de proefcentra leert dat de schade aan suikerbieten, vroege aardappelen en vroeg gezaaide maïs kan meevallen.

Weerman Frank Deboosere meldde via Twitter dat het donderdagochtend overal in ons land vroor. In Koksijde werd één graad onder nul gemeten terwijl het in Retie en Kleine Brogel afgekoeld was tot ruim drie graden onder nul. In Diepenbeek was de temperatuur 's nachts gedaald tot -4,4°C. Dit zijn steeds de waarden gemeten op anderhalve meter hoogte. Aan de grond zal het dus nog iets harder gevroren hebben. Dat het in de tweede helft van april ’s nachts nog vriest, is niet uitzonderlijk. Nachtvorst is mogelijk tot in mei, wanneer de zogenaamde IJsheiligen voorbij zijn. "Maar we zien wel dat die laatste nachtvorst de laatste decennia stilaan naar voren opschuift", zegt Deboosere.

Vorig jaar vroor het uitzonderlijk nog op 28 april, maar in 2015 was dat al op 24 maart. In 2014 werd de laatste nachtvorst op 24 januari gemeten, een record sinds de start van de metingen. Gemiddeld genomen valt de laatste nachtvorst rond 10 april, maar volgens de VRT-weerman is dat de laatste jaren eerder eind maart. Landbouwers zijn daaraan gewend geraakt en merkten de voorbije jaren dat vroeg zaaien en planten beloond werd. Geholpen door de lange droge periode dit voorjaar zijn de

zaaiwerkzaamheden en het poten van aardappelen aardig opgeschoten. Het waren met andere woorden niet alleen de fruittelers die woensdagnacht door de vorstvoorspelling slecht geslapen hebben.
“We hebben er een warme maand maart opzitten. Als het dan laat nog een keer vriest, is de schade natuurlijk veel groter”, aldus Frank Deboosere. Een deel van de fruittelers wapent zich daartegen door vuurpotten in hun plantages te plaatsen of de bloesems te beregenen. Vuurpotten met paraffine kunnen de temperatuur in de boomgaard met twee tot drie graden doen stijgen. Jef Vercammen van het Proefcentrum Fruitteelt legt uit dat je 250 vuurpotten per hectare nodig hebt, wat een heel dure aangelegenheid wordt als je ze meer dan één nacht nodig hebt. Het proefcentrum heeft ze in de eigen plantages aangewend om de bloesems te beschermen van de meest waardevolle bomen, onder meer nieuwe variëteiten.
Naast vuurpotten worden ook warmtekanonnen ingezet maar de beste techniek zijn watersproeiers die een ijslaagje aanbrengen op de bloesem. “Met 30.000 liter water per hectare per uur kan je door de ijslaag de temperatuur rond de bloem rond nul houden, ook al daalt die in de boomgaard tot vijf of zes graden onder nul”, legt Vercammen in het VRT-journaal uit. Voor elke techniek geldt dat het praktisch en financieel moeilijk haalbaar is op een groot areaal. Veel fruittelers moeten dus de schade aanzien en later gaan opmeten. Met volle bloesems op de appelbomen en stilaan vruchtvorming bij peren- en kersenbomen zijn de komende nachten cruciaal. Kapotgevroren bloesems en vruchten kleuren over enkele dagen zwart. Frank Deboosere wijst er op dat volgende week de temperatuur ’s nachts opnieuw gevaarlijk dicht in de buurt van het vriespunt kan komen.
Waar een fruitteler een aantal maatregelen kan treffen om vorstschade in de mate van het mogelijke te voorkomen, kan een akkerbouwer er alleen het beste van hopen. We belden met een aantal proefcentra om te weten of de nachtvorst schadelijk is geweest voor suikerbieten, vroege aardappelen en vroeg gezaaide maïs. “Wanneer de bladeren en eventueel ook de stengel van een jonge aardappelplant kapotvriezen, dan moet een poter nieuwe scheuten maken. Dat zorgt al gauw voor een groeivertraging van één à twee weken, naargelang de ernst van de vorstschade”, vertelt Kürt Demeulemeester van Inagro.
Hier en daar komen de vroege aardappelen al uit de ruggen piepen, maar Demeulemeester kreeg geen meldingen van schade. Meer naar het oosten van het land heeft het echter harder gevroren. Nog wat verder, in Duitsland, is er met zekerheid vorstschade aan vroege teelten zoals aardappelen en suikerbieten. Voor het poten van late aardappelen is de bodemtemperatuur in eigen land niet langer optimaal door de koude nachten. Demeulemeester noemt het een geluk bij een ongeluk dat het momenteel droog is. In een koude en vochtige grond zouden de recent gepote aardappelen het nog zwaarder te verduren hebben.
Voor maïs gold jarenlang als vuistregel dat er pas eind april gezaaid mag worden, maar de voorbije jaren werden boeren die vroeg zaaiden meestal beloond met een hoge opbrengst. Op de lichte zandgronden in de Kempen is men er meestal vroeg bij zodat we ons licht opsteken bij het Landbouwcentrum Voedergewassen dat op de Hooibeekhoeve in Geel gevestigd is. “De loonwerkers rijden hier al zeker een week rond met maïszaaimachines”, bevestigt An Schellekens. Schade in de maïsteelt door de nachtvorst lijkt onwaarschijnlijk aangezien zelfs de vroeg gezaaide maïs veilig onder de grond zit. “De maïszaadjes wachten op beter weer”, vult Gert Van de Ven (LCV) aan. “Hopelijk blijft dat niet te lang uit want dan kan het zaad rotten of de kiem in zijn ontwikkeling geremd worden. Het juiste zaaitijdstip is altijd gokken, maar het lijkt twijfelachtig dat vroeg zaaien dit seizoen zal lonen.” Voor het merendeel van het maïsareaal moet het zaaien overigens nog starten.
In de Kempen worden er ook voederbieten geteeld als aanvulling op het rantsoen van de koeien. Wie begin april zaaide en de rijtjes bieten mooi ziet staan, moet nu vooral hopen dat hij later dit seizoen niet de handen vol heeft met het verwijderen van zogenaamde ‘schieters’. Een bietenplantje dat stress ervaart, zoals een koude vorstnacht, kan daarop reageren door een zaadstok te vormen. Suikerbieten worden in regel vroeger gezaaid dan voederbieten zodat we ons licht ook opsteken bij bieteninstituut KBIVB. “We nemen geen ernstige vorstschade waar, maar het is nog vroeg om daarover uitsluitsel te geven. Over een paar dagen weten we meer maar dramatisch ziet het er momenteel niet uit”, zegt Barbara Manderyck van het bieteninstituut.
Zij legt uit dat verscheidene factoren inwerken op het risico op vorstschade. “De droogte sinds de zaai is tegelijk een voor- en nadeel. Droge grond die bevriest, nijpt minder dicht en dus is het risico op schade aan het stengeltje in het kiemlobstadium van de biet kleiner. Anderzijds is de droogte ook de oorzaak van een achterstand in opkomst en dat is dan weer een nadeel nu. Een geplooid stengeltje dat zich gaat oprichten uit de bodem is het meest kwetsbaar. Een bladrandje van een kiemlob dat bevriest, kan zich herstellen.” Hoe langer de koude nog duurt, hoe groter de kans op schieters deze zomer. Ook dat is erg vervelend voor bietentelers. Genoeg warme dagen boven de 20 graden tussen nu en 1 juli kunnen volgens het bieteninstituut nog voorkomen dat het euvel zich zal voordoen.

Bron: eigen verslaggeving / deredactie.be

Beeld: Tom Thijsen

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada